GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek — Nro. 5. — 13. Stycznia 1823.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — N. Pan naywyższą uchwałą Swoią w Weronie dnia 2. Grudnia r. z. wydaną, raczył Franciszka Schaszek de Mezihursch, C. K. Radcę nadwornego i Galicyyskiego Rządu, tudzież Kawalera Austr. orderu Leopolda, mianować Prokuratorem Kamery w Galicyi.

Podczas dwudziestego szóstego losowania dawnego procentowego długu Stanu, przedsięwziętego w Wiedniu w d. 2. b. m. stosownie do naywyższego Patentu z d. 21. Marca 1818 wyciągnięto rząd Nro. 483.

Rząd ten obeymuie obligacyie Kamery nadworney różney procentowey stopy, a mianowicie:

Nr. 65985 z 10tą częścią)
— 66951 z 5tą detto) kapitału,
— 67088 z 6tą detto)
— 68382 z połową)

nakoniec Nr. 68383 aż włącznie do Nr. 68802 w ilości kapitalney 1 mill. 288771 ZR. 58 kr. a procentowey podług stopy zniżoney 25775 ZR. 26 1/4 kr.

Kurs Wiedeński z dnia 3go Stycznia: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K. 84 1/2 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K.——— — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR M. K. — — — Certyfikaty na pożycz. z r. 1821 za 100 M K. —. — Kurs na Augszburg za 100 Kur. ——— Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8. — Akcyie bankowe, iedna po 953 1/2 ZR. M K.

Z Wenecyi d. 27 Grudnia. — Wczoray z rana N. Król Jmo Oboiey Sycylii odiechał ztąd gościncem prowadzącym do Trewizo i Conegliano.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpaniia.

— *Z Madrytu d. 5. Grudnia.* —

Dnia 3. b. m. Stany nasze potwierdziły trzy artykuły kapitulacyi Palarearskiey, w sposób następuiący: 1) Kapitulacyia zachowaną będzie względem wszystkich, którzy w skutku iey poddali się; 2) względem tych, którzy w skutku późnieyszego wezwania Jenerała stawili się; 3) inni maią bydź sądzeni, lecz nie będą ulegać karze śmierci.

Na wniosek Pana Ferrer i innych, przyięto dług 40 miliionowy, rachuiąc po 5 od sta procentu, na zaspokoienie wydatków Ministrów.

Były Prefekt tuteyszy Pan Martinez St. Martin, został onegday wypuszczony na wolność, a sprawa iego sądzona będzie przez Sąd naywyższy. Sprawa gwardyi o postępowanie w dniu 7. Lipca, powierzoną została iednemu Officerowi z pułku Guadalaxara, który odkrył wiele nieporządku w czynnościach poprzednika swego Pana Paradesa.

Deputacyia prowincyionalna Lerydy wydała odezwę do mieszkańców, w której zachęca ich do zgody i poddania się Jenerałowi Minie, maiącemu ich przyiąć po przyiacielsku, ieżeli nie powstali przeciwko sprawie Króla i oyczyzny.

Dnia 29. z. m. przybył do Jenerała Velasco goniec od Jenerała Miny, wysłany d. 26. z obozu pod Belver, o trzy mile od Puycerdy. Listy, które przywiózł, zawieraią wiadomość, że Mina na próżno wezwał twierdzę Urgelską, do poddanie się, i że oblężenie iey będzie trudne, gdyż śniegi przeszkadzaią sprowadzeniu cięžkiey artyleryi. Z tem wszystkiem braknie oblężonym żywności, a gdy nie mogą mieć nadziei odsieczy, zdaie się, iż się zdadzą na łaskę zwycięzcy, lubo Romagosa oświadczył, że chce się zagrzebać pod gruzami miasta. Donosi także Mina, iż dnia 28. chce weyść do Puycerdy, a ztamtąd udać się do Llivii. Oświadcza, iż iest kontent z sposobu myślenia mieszkańców, i że 2000 Katalończyków połączyło się z nim dla walczenia przeciw woysku Rejencyi. Kończy wreszcie oświadczeniem; iż ma nadzieię, że z początkiem Grudnia choragiew konstytucyyna powiewać będzie na wszystkich twierdzach Katalonii, a nawet w Llivii.

Dnia 28. z. m. przybył do L'Aiguillon okręt, który w 64 dniach odprawił żeglugę z Buenos-Ayres. Przywiózł wiadomość, iż

prowincyia Banda oriental położona na zachodnim brzegu rzeki la Plata, połączyła się z Cesarstwem Brazylijskiem, poczem Jenerał Lecor opuścił Montevideo, dla utworzenia w tey prowincyi powstania milicyi na obronę sprawy Portugalskiey, a tymczasem woysko Europeyskie pozostałe w Montevideo, obrało sobie innego dowódcę. Tak więc zaczyna się nowa woyna w prowincyiach dosyć spustoszonych przez rabunki Artigara. Z obu stron dopuszczono się gwałtownych rekwizycyy bydła, i lękać się należy, aby przy podobném postępowaniu nie zabrakło całkowicie mięsa.

Od granic Hiszpańkich d. 7. Grudnia. — Donoszą z Vich, iż Jenerałowie Roten i Milans czynią równie śpieszne obroty, iak Mina. Pierwszy z 2000 woyska udał się ku St. Estevan dla połączenia się z naczelnym Jenerałem; drugi z 6000 ludzi poszedł do Lumpurdan.

Jenerał Velasco ma obledz Mequinenza.

Paryzki Dziennik Gwiazda pisze, iż Baron Eroles połączy się z dowódcami dywizyy Campredon i Salsona, Merino z 2000 woyska znayduie się w Katalonii, a Zabala z 800 ludźmi w Aragonii i Alava. Jenerał Porucznik O'Donel zaymuie całą Nawarę z 6000 woyska, Pereira stoi w Gallicyi aż do granicy Portugalskiey, El Roie de Valderos krąży po okolicach Valladolid, Zamora, Salamanca, Avila i po prowincyi Leon. W Estremadurze zebrało się 2000 Rojalistów pod trzema dowódcami. Dwa oddziały Rojalistów stoią w la Mancha i zagrażaią Madrytowi. 20000 woyska pod sprawą Erolesa, Misasa, Flegra, Malavilla, Mosena, Sapere, Valero, Romagosy, Trapisty, Miralles i Valenza, sławnych dowódców, pokazało się w Katalonii.

Wkrótce ma przybydź do Perpignan Arcy-Biskup Tarragony, członek Rejencyi Hiszpańskiey.

Pułkownik Rodez, którego Rejencyia mianowała brygadyierem, ma urządzać Roialistów w St. Laurent de Cerda, i połączyć się z Misasem.

Dnia 6. b. m. wieczorem rozeszła się w Perpignan pogłoska, iż rozbroieni Roialiści Hiszpańscy odebrali rozkaz zatrzymania się, i że 600 ludzi należących do oddziału Misasa i zaymuiących Campredon, udało się do Prats de Mosco.

Z Perpignan d. 9. Grudnia. — W Departamencie naszym znayduie się 3600 emigrantów Hiszpańskich w nayopłakańszym stanie. Z powodu nadziei pokoiu 40 okrętów kupieckich wypłynęło z Hawru na morze.

Kraków.

Na posiedzeniu szóstém z d. 7. Grudnia wniesione przez Senat proiekta 1) aby żydzi w główney ulicy Kaźmierza Chrześciańskiego domów nie nabywali; 2) aby wieczyści dzierżawcy prawa dzierżawy wieczystey nie obciążali; — postanowiono odesłać Kommissyi prawodawczéy do opinii. Następnie prośbę Gwardyiana Franciszkanów Krakowskich o wyznaczenie 3858 ZP. na reparacyią kościoła, postanowiono przesłać Senatowi Rządzącemu do urzędowego użycia, równie, iak prośbę wysłużonego Professora Hymonowskiego, o podwyższenie emerytury. Daley odczytany proiekt do Uchwały i opiniią Kommissyi Skarbowéy za proiektem co do przeznaczenia połowy czystego dochodu z Lotteryi kraiowéy w ciągu roku 1823/24 na wsparcie towarzystwa Dobroczynności Izba prawodawcza wypłatę połowy czystego dochodu na r. 1823 w kwocie 21,000 Zł. Polsk. wpłynąć maiącego iako zasiłek czasowy dla towarzystwa, wypłacić iednomyślnie uchwaliła. W końcu Repr. Mieroszewski wniósł, aby co do włościan usamowolnianych, grunta każdego, iakie na pańszczyznę posiada, były wymierzone i oszacowane, ażeby do gleby nie do dni odrabianych czynsz opłacał, nim zaś to nastąpi, aby 50/100 z czynszów dotychczasowych straconych zostało; następuie, aby podupadłych za rękoymiią przez allewiacyią i pożyczkę zapomodź. Proiekt ten po długich rozprawach postanowiono przesłać Senatowi.

Na siódmem posiedzeniu z d. 9. Grudnia Seymowém proiekt do zniesienia podatku kamelaryinego, opłacanego przez starozakonnych, znaczną większością kresek odrzucono.

— Z Krakowa d. 2. Stycznia. —

Od wczorayszego dnia, nastała nowa taryffa celna w Królestwie Polskiem. — Komora celna Polska w Krakowie dotąd istnieiąca, iest z tymże dniem rozwiązana. Na granicach przeciw Krakowu, zostaią tylko dwie komory: w Krasińcu i w Igołomii.

Turcyia.

Dostrzegacz Austryiacki z dnia 3. Stycznia zawiera, co następuie:

Wiadomości z Konstantynopola z d. 10. Grudnia:

»Od nieiakiego czasu nic tak nie zatrudniało uwagi publiczności Konstantynopolitan-

skićy, iak dostateczne rozstrzygnięcie losu znaiomego polubieńca W. Sułtana Halet Efendego. Można było przewidzieć, że się nie skończy na samem iego wygnaniu do Konii. Za nadto możnych swoiém postępowaniem narobił sobię przeciwników, za nadto wiele nieprzyiacioł, ażeby nie mieli byli korzystać z iego upadku i oddalenia się i nie wznosić swoich zaskarżeń. Tym więc sposobem wyszły na iaw rzeczy przyśpieszaiące zgubę iego.«

»Gdy biegały wieści z końcem Listopada, że pałac Halet Efendego zapieczętowano, że wzięto pod grabież iego maiątek, nie można iuż było żadną miarą powątpiewać o iego losie. W saméy istocie d. 3. Grudnia przysłano do Konstantynopola odciętą głowę Halet Efendego, a d. 4. wystawiono ią na widok publiczny na pierwszym dziedzińcu Seraiu. — Lud zbiegał się przez trzy dni oglądać ią i czytał z chciwością przypiętą do niéy Jaftę (wyrok śmierci). Brzmiał on, iak następuie: »Głowa ta wystawiona dla przykładu na widok »publiczności iest Haleta Efendego, byłe»go Nischandschi. Jeżeli na pierwsze god»ności Państwa był wyniesiony i obsypany ła»skami swoiego Monarchy, stało się to w tym »zamiarze, ażeby służył kraiowi z wiernością i »rzetelnością, i ażeby się starał o utrzymanie »owego ducha iedności, który szczególnie w »ninieyszych okolicznościach z prawowiernych »iedno ciało tworzyć powinien, aby się starał »o powszechne zrzeczenie się smaku zamiło»wanego w nieporządnym zbytku odrzuconym »prawami naszego świętego proroka i chęć »wpaiał w nich, ażeby służyli wierze poświę»ceniem swoich prywatnych namiętności. Tego »to wymagano po tym przebrzydłym człowieku. »Daleki od tego, ażeby te polecenia wypełniał »czynił tylko zadosyć natchnieniom swoiego »przeniewierczego umysłu; używał wielu prze»biegów, których ofiarą było tylu nieszczęśli»wych, wziął sobie to iuż za zwyczay siać nie»zgodę po między prawowiernych, tymczasem »własnéy osobie nadawał powłokę nieograniczo»néy wierności i rzetelności, przymioty, któ»rych iedynie używał za maskę, ażeby tém lę»piey okryć płaszczykiem swoie przesadzone »samolubstwo i zepsucie swoiego charakteru. »Gdy odkryło się to postępowanie tak przeciw »działaiące zamiarom Monarchy, zbrodzien po»dobnego rodzaiu mógł tylko kary śmierci o»czekiwać. Spotkała go ona w skutku rozkazu »W. Sułtana posłanego na mieysce iego wy»gnania.«

»O samém mieyscu, gdzie Haleta spotkał los nieszczęśliwy, różne po Konstantynopolu krążyły wieści. Nayprawdziwszą zdaie się rzeczą, że stracony został w Bilavudun w miasteczku odległém o mil dwanascie od Konii. Wysłany ze Stolicy z tem zleceniem Hasseki Aarif Aga z prędkością odbył podróż, by zapobiedź, ażeby Halet nie stanął przed nim w Konii, gdzie w klasztorze Mewlewi i u Scheicha onegoż, który zwyczaynie bywa powoływany do Konstantynopola na uroczyste opasywanie pałasza przy wstąpywaniu na tron W. Sułtana, a przeto w wielkiém iest poważeniu, mógłby był znaleść nieiaki rodzay schronienia mogący nieco utrudniać spełnienie wyroku.«

»Ponieważ Halet Efendi ze znacznym iechał pocztem, przeto wyprzedził go Aaryf Aga, chociaż pierwszy iechał dwunastoma dniami naprzód. Zbaczaiąc z drogi stanął Aaryf Aga pierwéy w Bilavudun i natychmiast udał się do tamteyszego Sądu, ażeby urząd uwiadomić o poruczonem sobie zleceniu i w potrzebie zabezpieczyć sobie iego pomoc. Halet Efendy, przybywszy do Bilavudun, powitany był od znacznéy liczby Derwiszów wyszłych na przeciw niemu z Konii i właśnie miał się udać na spoczynek w przeznaczoném dla siebie pomieszkaniu, gdy przybył do niego Aaryf Aga i pokazuiąc Sułtański rozkaz, zalecił mu poddać się swoiemu losowi i modlitwą przygotować się do śmierci. Halet Efendy w naywyższym stopniu pomieszany odwoływał się do listu Cesarskiego znayduiącego się w iego ręku a zapewniaiącego mu życie, lecz gdy wszystkie przedstawienia były nadaremne porwał się do pistoletu leżącego w pokrowcu. Atoli Aaryf Aga rzucił się na niego udusił go sznurkiem, na którym szabla iego wisiała i głowę oddzielił od karku. — Tak skończył mąż, co stoiąc na odurzacéy go wysokości, do któréy wyniesła go łaska W. Sułtana, używał wpływu swoiego do rad, których celem było więcéy zaspokoienie swoich namiętnyści i własne utrzymanie, niżeli dobro kraiu.«

»Po straceniu Halet Efendego obchodzono się także surowo ze szczególnieyszymi iego zwolennikami i stronnikami. Wymieniaią osobliwie między nimi byłego Wielkiego Mytnika Ahmed Agę, będącego nakoniec Intendentem Mennicy, a którego obwiniono, że należał do przechowania Skarbow, które po straceniu Ormiańskiego urzędnika Mennicy, Duzoglu, fiskusowi dostać się miały. Haleta żydowski mieniacz pieniądzy, Askel, albo Ezechiel poymany został i kładziono go nawet na torturę. Tém mniéy przeto powinien spodziéwać się litości, ponieważ gdy przed kil-

koma laty szczególnie na rozkaz Haleta Efendego prześladowano wyżwspomnioną rodzinę Dusoglu, on ukradłszy znalezione u niey święte naczynia i kościelne ornaty i ciesząc się z iey losu, powszechną na siebie ściągnął pogardę.«

»Wielu Greckich mieszkańców Stolicy od nieiakiego czasu spokoynie trudniących się swoiemi interessami w dniach upłynionych nie mało nabawionych zostało strachem przez złość iednego z ich ziomków. Grek ieden z Morei rozgniewany, że od byłego Patryiarchy nie otrzymał Biskupiéy godności, któréy sobie niewymownie życzył przeszedł od nieiakiego czasu do Islamizmu i w czasach ostatnich był oskarżycielem niektórych ziomków swoich, donosząc pokazywaniem zmyślonych listów, że mieli porozumienie z rokoszanami półwyspu. Już wielu uwięziono, gdy Rząd powziął wiadomość o prawdziwym toku téy rzeczy i przekonał się, że ów odszczepieniec tych tylko mianowicie oskarżał, którzy wielkiemi summami wykupić mu się nie chcieli. Natychmiast zaniechano uwięzień, a zbrodzień karę odebrał.«

»Od niedawna zaszły niektóre odmiany w Wielkorządztwach. Na mieysce znaiomego Churszyda Baszy, którego po dziewięćdniowéy chorobie mimo starania lekarzy krwawa dysenteryia życia pozbawiła, a nad którego stratą sam W. Sułtan mocno ubolewa, mianowany został dotychczasowy Wielkorządca Bosnii, Dschelid Basza, Walim Rumelii i głównym naczelnikiem woyska przeciw powstańcom. Ten za następcę swoiego odebrał Seri Selima, Baszę Sofii. Baszalikat Sofii dano nieiakiemu Molikowi, Baszy Prystyny. Zamiast Wielkiego Admirała Mechmed Baszy, który wrócił do Dardanellów z wyprawy Archipelagskiey mianowany został znowu Kapudanem Baszą dotychczasowy Wielkorządca Trapezuntu Chosrew Mehmed Basza, który przez długi lat przeciąg był dowodcą floty Tureckiéy. Przybywszy do Konstantynopola, był ze zwyczaynemi formalnościami na tę wysoką godność wyniesiony. Poprzednik iego dostał Wielkorządztwo Angory a owo Trapezuntu dostało się Hafis Alemu Baszy znanemu także wprzódy Wielkim Admirałem.

Porta nie tylko tém iest niezwłocznie zatrudnioną, by naprawić szkodę przez Greckich podpalaczów wyrządzoną flocie, lecz daie także uczuć surowość swoię owym morskim Officerom, na których spada wina błędu. Tym sposobem Kontra-Admirała Kara Alego, którego chciwość i przekupstwo było skarg wielu powodem, ukarano utratą życia; los, który dzielilo z nim wielu Tschauschów arsenału i floty. Podczas zimy zostanie tylko mała liczba pomnieyszych statków w Dardanelach, którą powiększy oddział statków znayduiących się w stolicy.

Na granicy Perskiéy zdaie się tą razą panować zawieszenie broni, które podług naynowszych wieści przybyłych z Aleppo i Bagdadu, miało bydź skutkiem umowy zawartéy między synem Szacha Perskiego i Dasudem Baszą Bagdadu. Inne zaś doniesienia przypisuią odchód Perskiego woyska z okolic Bagdadu, wybuchnionéy między niem choroby zwanéy *cholera morbus*.

Rzeczą iest pewną, że postępy téy zaraźliwéy choroby z dniem każdym bardziéy są niepokoiącemi, i już znayduie się ona w Birra, Aintabie i w innych mieyscach nie wiele oddalonych od Aleppo.

Z teatru woyny w Grecyi przybyły niedawno doniesienia przez Smyrnę do Konstantynopola, podług których, ieżeli przybyłe wieści sprawdzą się zupełnie, woyna w téy okolicy wzięła ze środkiem Listopada pomyślny kierunek dla Tureckiego oręża. Podług tych doniesień Grecki dowodca Odysseusz zbity został na głowę w bliskości Athen od 15 tysięcznego oddziału Albańczyków i był zmuszony cofnąć się do Salaminy. Oddział ten zabrawszy wiele żywności powstańców znayduiącéy się w klasztorze leżącym w Atycę, wkroczył do Koryntu, a z tamtąd do Napoli di Romania. Obiedwie te twierdze szczególnie ta ostatnia maią bydź na kilka miesięcy zaopatrzone żywnością i maią z sobą zupełny związek. Zdaie się, że przez przybycie znacznych posiłków do Korynthu i poruszeniami Omera Baszy w kierunku Patras, zapewnioną byłaby przewaga Tureckiego oręża w Morei.

Zaraza morowa w tych ostatnich dniach 14tu, ustała zupełnie w mieście i na przedmieściach Konstantynopola, w Bujukdere zaś i w okolicznych wioskach także ustawać zaczyna.

(Do tego Nru. dołączony iest IIIcy Numer Rozmaitości)

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.